Helsingin, Espoon, Tampereen, Vantaan, Turun ja Oulun kaupunginjohtajien ilmastoverkosto 10.8.2011

LIITE: Lisätietoa aloitteista

ALOITE 1:

PAIKALLINEN ENERGIAVIISAAN RAKENTAMISEN TIEKARTTA

Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku ja Oulu tekevät kukin omat energiaviisaan rakentamisen tiekartat, jotka perustuvat kunkin kaupungin olosuhteisiin ja parhaisiin käytäntöihin, joilla pyritään yhteiseen tavoitteeseen, eli energiatehokkaaseen rakennettuun ympäristöön.

”ERA17 – Energiaviisaan rakennetun ympäristön aika” on ympäristöministeriön, Sitran ja Tekesin yhdessä valmistelema toimintaohjelma, jossa esitetään lukuisia erilaisia toimenpiteitä ekotehokkaan ja vähäpäästöisen rakennetun ympäristön aikaansaamiseksi. Tavoitteena on saavuttaa EU:n vuodelle 2020 edellyttämät ilmastotavoitteet vuoteen 2017 mennessä. Tämä on haastava tavoite, johon suurten kaupunkien ilmastoverkosto kannustaa kaikkia kuntia.

ERA17-toimintaohjelmassa esitettiin, että kunnat tekisivät paikallisia energiaviisaan rakentamisen tiekarttoja, joissa esitettäisiin tavoitteet ja keinot energiatehokkaaseen uudis- ja korjausrakentamiseen. Tällainen tiekartta on tarpeen, jotta kunnat voivat ohjata rakentamista kohti haastavaa lähes nollaenergiatasoa, jonka EU on asettanut tavoitteeksi vuosikymmenen loppuun mennessä.

Suuret kaupungit ovat kasvukeskuksia. Rakentamisen ja korjausrakentamisen tarvetta on paljon ja se tarjoaa hyvän mahdollisuuden uudistaa rakennuskantaa energiatehokkaaksi. Kuntien tulee näyttää hyvää esimerkkiä energiaviisaassa rakentamisessa ja rakennusten käytössä. Julkisessa rakentamisessa tulee edistää passiivi- ja nollaenergiarakentamista. Myös rakentamisen ohjaamiseen tarvitaan uusia välineitä.

Energiaviisaalla rakennetulla ympäristöllä tarkoitetaan energiatehokasta, vähäpäästöistä ja laadukasta rakennettua ympäristöä, jossa ilmastonmuutoksen torjunnan edellyttämät toimenpiteet on otettu käyttöön. Energiaviisaus koostuu monesta eri tekijästä: maankäytöstä, uudis- ja korjausrakentamisesta, rakennusten ylläpidosta ja uusiutuvan energian hyödyntämisestä. Paikallisessa ERA17-tiekartassa kartoitettaisiin, mitä toimenpiteitä kullakin sektorilla tulisi tehdä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lisätietoja: Pauli Välimäki, 040 801 6035

ALOITE 2

RAKENNUSVALVONNAN KEHITTÄMINEN ENNAKOIVAN LAADUNVALVONNAN SUUNTAAN

Kaikissa kuudessa kaupungissa kehitetään rakennusvalvontaa ennakoivan laadunohjauksen suuntaan. Neuvonnan ja laadunohjauksen avulla edistetään energiatehokasta ja kestävää rakentamista. Suuret kaupungit pyrkivät tässä yhtenäisiin toimintamalleihin, jotka varmistavat, että uudisrakentaminen on kauttaaltaan vähintään energiatodistuksen A-tasoa.

Esimerkkinä Oulun Rakennusvalvonnan toteuttama pientalorakentajien ennakoiva laadunohjaus:

Rakentamisessa määräysten vähimmäistaso on perusedellytys mutta ”hoksauttamalla” laatutasoista heti rakennushankkeen alkuvaiheessa rakennuttajat tekevät vapaaehtoisia, tietoisia ja laadukkaampia valintoja. Oulussa ennakoivaa laadunohjaustyötä on toteutettu vuodesta 2005 lähtien ja vuodesta 2007 on erityisesti keskitytty energiatehokkuuden parantamiseen. Toiminnan tuloksena vuonna 2010 Ouluun rakennetuista omakotitaloista 94 % oli matalaenergiataloja.

Kohderyhmä / verkosto:

- rakennuttajat, suunnittelijat, vastaavat työnjohtajat, talotoimittajat, urakoitsijat, materiaali- ja laiteteollisuus, tutkimus- ja oppilaitokset, ammatilliset etujärjestöt, rakennustarvikekauppa, isännöitsijät ja muut rakentamisessa toimivat tahot.

Rakennusvalvonnan ennakoiva laadunohjaus:

Ennakoiva laadunohjaus käsittää rakennusvalvonnan ja rakennuttajan sekä hänen ammattilaisensa 6 – 8 vuorovaikutteista tilaisuutta. Laadunohjauksessa käydään asiantuntijoiden johdolla läpi sekä talon tekniseen että arkkitehtoniseen laatuun vaikuttavia asioita. Laadunohjaukseen on kehitetty kansantajuisia, kustannustehokkaita ja vähäriskisiä toteutuskonsepteja. Tavoitteena on, että tavalliset ihmiset voivat ymmärtää laatuvalintojen sisällön, tehtyjen yksittäisten valintojen vaikutuksen suurempaan kokonaisuuteen ja elinkaarikustannukseen. Laadunohjauksen perustyökalu on www.pientalonlaatu.fi - suunnittelu- ja arviointijärjestelmä ja siihen liittyvät laatukortit, ympäristöopas ja energialaskuri. Tämän lisäksi järjestetään korttelikokouksia, joissa käsitellään tilasuunnittelua ja kaupunkikuvaa. Laadunohjaus on oululaisille suunnattu kuntalaispalvelu ja se sisältyy rakennuslupaan. Ennakoiva laadunohjaus on täysin vapaaehtoista, mihinkään yli määräysten vähimmäistason ei pakoteta, vaan ainoastaan tuodaan esille mahdollisuus paremmasta laatutasosta.

Laadunohjauksen ohjelma ja keskeisimmät työkalut on koottu nettiin osoitteeseen: http://www.ouka.fi/rakennusvalvonta/oppaat/pienrakentajat.htm

Laadunohjauksen onnistuminen edellyttää tontinjaon keskittämistä yhteen tai kahteen kertaan vuodessa sekä ohjauksen käynnistämistä välittömästi (viikon sisällä) tonttijaon

jälkeen. Näin saavutetaan mahdollisimman suuri joukko rakennuttajia samaan aikaan eivätkä rakennuttajat ole vielä sitoutuneet valintoihin. Tontin juuri saaneena rakennuttajat ovat hyvin kiinnostuneita rakennushankkeeseen liittyvistä asioista ja valmiita tekemään määräystasoa parempia laatuvalintoja. Laadunohjauksen jälkeen pitää olla riittävästi aikaa myös yksilölliselle suunnittelulle ja toteutuksen, rahoituksen ja kilpailuttamisen järjestämiselle.

Vuonna 2010 Oulussa saavutettiin 18 % omakotitalojen lämmitysenergian säästö määräysten vähimmäistasoon verrattuna. Säästö vastaa 43 % säästöä vuoden 2009 määräystasoon, sillä vuoden alussa määräykset tiukkenivat 30 %. Myös ympäristövaikutusten, kosteudenkestävyyden ja sisäilmaston suhteen Oulussa on tehty määräysten vähimmäistasoa selkeästi parempaa laatutasoa. Vuonna 2010 rakennettujen talojen elinkaaren aikana (50 v) saavutettava energiansäästö on yhteensä 240 GWh. Vastaavasti hiilidioksidipäästöt vähenevät 52 000 tonnia.

Viimeisen kolmen vuoden aikana Oulun rakennusvalvonta on panostanut laadunohjaukseen noin 0,1 milj €/vuosi, jolla on saavutettu vuosittain yli 20 miljoonan euron säästö rakentamismääräysten vähimmäistasoon verrattuna.

Lisätietoja: Marketta Karhu, 044-703 6760

ALOITE 3:

YHTEISHANKE ENERGIA- JA ILMASTONEUVONNAN VERKOTTAMISEKSI JA ASUKKAIDEN ILMASTOTEKOJEN EDISTÄMISEKSI ASUINALUEILLA

Kuusi suurinta kaupunkia toteuttavat yhdessä hankkeen, jossa verkotetaan kuuden kaupungin (Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku ja Oulu) energia- ja ilmastoneuvontaa tekevät organisaatiot ja toteutetaan hiilineutraalisuuteen tähtäävä asuinaluepilotti kussakin kaupungissa. Tavoitteena on siirtää hyviä käytäntöjä ja asukasneuvonnan toimintamalleja kuuden kaupungin toimijoiden välillä. Hankkeen toteuttamista varten haetaan erillisrahoitus.

Hankkeen tavoitteet

Hanke kytkeytyy mm. ERA 17 Energiaviisaan rakennetun ympäristön aika 2017 –raportin tuloksiin, jossa on mm. todettu, että energiaviisaus kulminoituu kuluttajien tekemiin valintoihin, julkisten toimijoiden on tuettava kuluttajien kestäviä valintoja ja yrityksille tarjoutuu mahdollisuus kehittää liiketoimintaa.

Hankkeen tavoitteena on tehostaa, nopeuttaa ja helpottaa hyvien toimintatapojen siirtymistä kaupunkien välillä sekä parantaa palvelua ja hyödyntää resursseja tehokkaammin yhteistyöllä. Tavoitteena on myös lisätä energia- ja ilmastoneuvonnan näkyvyyttä ja vaikuttavuutta ja näin alentaa päästöjä ja energiakustannuksia. Pilottialueet toimivat hyvinä esimerkkeinä ja toiminta voi laajentua muille alueille. Tavoitteena on myös kaupunginosakohtaisen ilmastotyön konseptoiminen.

Hankkeessa verkotetaan kuuden kaupungin (Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku ja Oulu) energia- ja ilmastoneuvontaa tekevät organisaatiot ja kehitetään uusi tapa toimia, jossa

kokemuksia, käytänteitä ja tietoa siirretään ihmisten ja toimijoiden välillä osallistamalla, oppimalla ja kokeilemalla. Toimintatapoja voivat olla mm. yhteiset työpajat, tutorit, kummit ja lähettiläät, työskentely yhdessä esim. tehtäväkierron tai työntekijöiden vaihtojaksojen avulla.

Hiilineutraali asuinalue -pilotit

Kussakin kaupungissa toteutetaan oma pilotti, jossa tavoitellaan asuinalueen tai korttelin hiilineutraalisuutta. Tavoitteena on selvittää kuinka hiilineutraaliin tulevaisuuteen 2050 voidaan päästä ja mitä haasteita siitä seuraa. Hankealue toimii ikään kuin hiilineutraalisuuden laboratoriona. Kaupungit valitsevat asuinalueen tai korttelin, jossa kaupungin toimijoiden, asukkaiden, järjestöjen ja yritysten kesken työskennellään yhdessä kohti hiilineutraalia tavoitetta.

Toiminnan käynnistysvaiheessa (noin ½ vuotta) varsinainen hankesuunnitelma räätälöidään kullekin alueelle yhdessä asukkaiden ja yritysten kanssa. Pilottien asiasisältö ja toiminnan kärjet valitaan alueen lähtökohdista, ne voivat olla esim. korjaamiseen, täydennysrakentamiseen, liikkumiseen tai yhteistoimintaan keskittyviä. Samalla myös kerätään halukkaat järjestöt ja yhdistykset ym. mukaan toimintaan ja sovitaan yhteistyöstä.

Alueen hiilijalanjälki lasketaan ja selvitetään hiilidioksidipäästöjen lähteet. Hiilidioksidipäästöjen vähentämiselle laaditaan suunnitelma toimenpiteineen hankkeen ajalle ja karkeammalla tasolla hiilineutraaliin vuoteen 2050 saakka. Hankkeen aikana mitataan ja seurataan hiilidioksidipäästöjen määrää ja selvitetään seuranta tulevaisuuteen. Seurannassa hyödynnetään olemassa olevia seurantajärjestelmiä ja hiilijalanjälkilaskureita. Tietoa jalostetaan asukaslähtöiseen muotoon niin, että se kannustaa ja motivoi omien toimien seurantaan ja tavoitteelliseen toimintaan.

Kannustetaan asukasvetoisiin hankkeisiin, joilla täydennetään asuinalue-/kortteli-infon ja muiden asiantuntijoiden tarjoamia palveluita ja luodaan yhteenkuuluvuuden tunnetta eri kiinteistöissä asuvien henkilöiden välillä. Asukasvetoiset hankkeet ovat asukkaiden itse päättämiä ja voivat keskittyä esimerkiksi taloyhtiöiden energiakorjauksiin, piha-alueiden kehittämiseen, hyötyviljelymahdollisuuksien lisäämiseen, viihtyvyyden parantamiseen, yhteisten tilojen suunnitteluun ja toteuttamiseen, tms.

Kaupungin hallintokunnat tarjoavat tehostetusti ja kehittävät omia palvelujaan valitulla alueella ja ”jalkautuvat” sinne mm. tarjoamalla energiankulutuksen seurantaa, asukasneuvontaa, energiakatselmuksia, matalaenergiarakentamis- ja korjausohjeita ym. neuvontaa ekotehokkuuden kehittämiseen.

Pilottialueelle perustetaan keskuspaikka (”kortteli-infotila” tms.), jossa työskentelee henkilö, joka toimii alueen ekokummina. Hän organisoi tapahtumia, antaa neuvontaa ja on yhteyshenkilönä kaupunkiin ja järjestöihin. Kortteli-infotilat pyritään sijoittamaan olemassa oleviin rakenteisiin kuten asukas- ja korttelitiloihin. Infotilojen tilankäyttö pyritään optimoimaan niin, että niissä eri toiminnot voivat vuorotella. Kortteli-infotilassa voisi olla esim. kioski, kirjasto tai muu lainauspiste, etätyötila, kahvila ja tila, josta saa tietoa esim. lähipalveluista.

Pilottialueina toimivat seuraavat

- **Helsinki:** Mellunkylä - täydennysrakentaminen
- **Espoo:** Suurpelto- uudisrakentaminen
- **Vantaa:** Koivukylä - täydennysrakentaminen
- **Turku:** Alue nimetään elokuussa - todennäköisesti vanha omakotitaloalue, jossa paljon korjausrakentamista
- **Tampere**: Vuores, asuntomessualue 2012, voimakasta uudisrakentamista

- **Oulu:** Kaukovainio, kaupunginosa, jossa parhaillaan tehdään täydennysrakentamista palvelevaa kaavaa.

Hankkeen koordinaattorina toimii Helsingin kaupungin ympäristökeskus. Kullakin paikkakunnalla hanketta koordinoivat kaupunkien ympäristökeskukset ja/tai paikalliset energiatoimistot tai vastaavat, esim. Tampereella Ekokumppanit Oy, Turussa Valonia ja pääkaupunkiseudulla Ilmastoinfo ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus.

Hanke kestää kolme vuotta ja alkaa vuoden 2012 alussa. Koko hankkeen kustannusarvio on noin 2 miljoonaa euroa ja siihen haetaan julkista rahoitusta.

Lisätietoja: Päivi Kippo-Edlund, 050-3454 154

ALOITE 4:

ILMASTOVAIKUTUKSET BUDJETTIIN

Kuusi suurinta kaupunkia ovat sitoutuneet vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä EU:n kaupunginjohtajien sopimuksen mukaisesti vähintään 20 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Eräs ohjausväline tämän tavoitteen toteuttamiseksi ja seuraamiseksi on Kestävän kehityksen budjetointi. Kehitämme suurten kaupunkien yhteisiä budjetointikäytäntöjä.

Esimerkkinä Turun kaupungin Kestävän kehityksen budjetointi:

Kaupungin talousarviossa on asetettu kaikille hallintokunnille ja liikelaitoksille sitovia toiminnallisia kestävän kehityksen tavoitteita sekä määritelty kestävän kehityksen investoinnit. Suorien kestävän kehityksen investointien taso vuoden 2011 osalta on yli 10 miljoonaa euroa. Hankkeita seurataan lautakunta/johtokuntatasolla ja niistä kootaan koko kaupungin kestävän kehityksen investointien salkku. Kestävän kehityksen budjetointiin vuoden 2011 talousarviossa sisältyvät kaikille hallintokunnille ja liikelaitoksille yhteisinä sitovina toimenpiteinä:

1. Päästövähennyssuunnitelman laatiminen
2. Ekotukihenkilöiden nimeäminen
3. Energiatehokkuustoimenpiteet sekä
4. Kestävän kehityksen mukaiset hankinnat

Käytännössä nämä toimenpiteet kohdistuvat erityisesti energian- ja materiaalinkulutukseen sekä liikkumiseen. Toimenpiteiden toteuttamista hallintokunnissa ja liikelaitoksissa tuetaan ohjauksen ja koulutuksen sekä perustettavan ekotukihenkilöverkoston avulla.

Päästövähennyssuunnitelmien toteuttamisen tulee vaikuttaa toiminnan aiheuttamia päästöjä vähentävästi. Työn tueksi ja vaikutusten seuraamiseksi kartoitetaan sähkön, lämmön, veden ja paperin kulutusta, jätemääriä, ajokilometrejä ja lentomatkoja sekä niistä aiheutunutta kuormitusta/päästöjä. Tavoitteena on myös kestävän kehityksen euromääräisten tapahtumatietojen integrointi taloussuunnittelu ja –seurantajärjestelmään.

Kestävän kehityksen budjetoinnin päämääränä vuonna 2012 on hallintokunta- ja liikelaitoskohtaisten kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmien toteuttaminen teemoittain (energia, liikkuminen, materiaalit ja toimintakulttuuri) ja ekotukihenkilöiden määrän lisääminen sekä lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen.

Kestävän kehityksen budjetoinnin kehittämissuunnitelma kattaa vuodet 2011 – 2013. Suunnitelmaan sisältyvillä tukitoimilla ohjataan asetettujen toimien toteuttamista. Tavoitteiden tarkennuksia voidaan tehdä strategian tarkistuksen yhteydessä vuosittain. Kehittämisprosessin arviointi, raportointi ja kokemusten vaihto tehdään pääosin vuonna 2013.

Lisätietoja: Mikko Jokinen, 050-553 6388

ALOITE 5:

EKOTUKITOIMINNAN LEVITTÄMINEN

Kuusi suurinta kaupunkia kannustavat luomaan työyksiköihin ekotukiverkoston samaan tapaan kuin työpaikoilla on atk-tukihenkilöitä. Ekotukihenkilöt motivoivat ja neuvovat oman työnsä ohessa työyhteisön muita jäseniä esimerkiksi energiaa säästäviin ja jätteitä vähentäviin työtapoihin. Toiminta verkostoidaan hyvien toimintatapojen nopean levittämisen ja päällekkäisen työn tekemisen välttämiseksi.

Ekotukitoiminta käynnistyi Helsingissä vuonna 2006, josta se on levinnyt jo moniin kaupunkeihin kuten Espooseen ja Vantaalle. Myös muissa suurissa kaupungeissa on tavoitteena ottaa malli käyttöön ja hyödyntää olemassa olevaa ympäristövastaava- tms. verkostoa.

Mallia toteutetaan ekotukihenkilöiden avulla, jotka neuvovat ja motivoivat muita ympäristötyöhön. Helsingissä tavoitteena on nimetä ja kouluttaa työyksiköihin tuhat ekotukihenkilöä. Kaksipäiväisen ympäristökoulutuksen on käynyt jo lähes 800 kaupungin työntekijää. Ekotukiverkostolla on virastokohtaiset yhdyshenkilöt. Ekotukitoiminta on nopeasti levinnyt lähes 30:een Helsingin kaupungin virastoon tai laitokseen.

Ekotukihenkilönä toimitaan oman työn ohessa. Kenestä tahansa ympäristöasioista kiinnostuneesta ja motivoituneesta henkilöstä voi tulla ekotukihenkilö. Ekotukihenkilöt innostavat ja opastavat muita ympäristötyöhön. Ekotukihenkilöitä tuetaan jatkokoulutusten, kuukausikirjeen, materiaalien, intra-sivujen, vinkkilistojen, konsultointien, yhteisten tapaamisten sekä vertaistukiverkoston avulla.

Ekotukitoiminnan avulla on kaupunkien virastoihin luotu resurssiverkosto ja ympäristövastuullisia arjen tekoja tuottava kulttuuri. Ekotukihenkilöt neuvovat työtovereita lajittelussa, jätteen synnyn ehkäisyssä, paperinkulutuksen vähentämisessä, hankintojen teossa, energiansäästössä ja kestävissä liikkumismuodoissa. Toimintatapojen vaikutukset näkyvät ajan mittaan niin ympäristön tilan parantumisena kuin taloudellisinakin säästöinä. Koulutus, motivointi ja vertaisoppiminen ovat mallin kulmakiviä.

Ekotukitoiminta on hyvä työkalu ympäristötietoisuuden edistämiseen ja koko henkilöstön sitouttamiseen käytännön ympäristötyöhön. Kokemusten mukaan useissa virastoissa ekotukitoiminta on vauhdittanut ympäristöjohtamista ja ekotukihenkilöiden rooli ympäristötyön kehittäjinä on ollut merkittävä. Toiminta tukee ympäristöohjelmien toteutusta ja on tärkeä osa ympäristöjärjestelmää.

Lisätietoja: Päivi Kippo-Edlund, 050-3454 154

ALOITE 6:

MATKUSTUSTARPEEN VÄHENTÄMINEN

Vähennämme liikkumisesta aiheutuvia päästöjä ja matkustustarvetta suosimalla vähäpäästöisempää liikkumista ja kehittämällä sähköistä kokouskäytäntöä ja tehostamalla videoneuvotteluyhteyksien käyttöä.

Lentoliikenne on nopeimmin kasvava päästösektori, mutta sen päästöjä eivät vielä koske kansainväliset ilmastosopimukset. Vaikka ilmailun osuus on nykyisin vain noin kolme prosenttia EU:n kasvihuonekaasupäästöistä, lentoliikenne kasvaa nopeasti.

Hyvä keino vähentää lentämistä ja matkustamista ylipäätään on videoneuvottelu. Tekniset järjestelmät mahdollistavat nykyään sujuvat neuvotteluyhteydet suoraan työpisteiden välille tai erillisten videoneuvotteluhuoneiden välille. Suurten kaupunkien välille kannattaakin luoda hyvät videoneuvotteluyhteydet. Kun kaupunkien väliset projektikokoukset pidetään aina kun se on mahdollista internetin välityksellä, säästyy paitsi liikennepäästöjä, myös aikaa ja rahaa.

Jokainen voi nykyään kompensoida lentämisen ilmastovaikutuksia eri järjestöjen tarjoamilla vapaaehtoisilla lentomaksuilla. Lentomaksut ovat melko pieniä, eikä niiden avulla voida tehdä lentämistä vähemmän haitalliseksi. Niiden avulla on kuitenkin mahdollista osallistua ilmastonmuutoksen hillintään: Lentomaksuilla rahoitetaan toimintaa, joka vähentää päästöjä tai edistää puhdasta tekniikkaa, esimerkiksi puiden istutus tai uusiutuvien energiatekniikoiden kehittäminen ja käytön edistäminen. Usein lentomaksuilla tuetaan kestävän kehityksen mukaisia hankkeita kehitysmaissa, jolloin pienelläkin rahalla saadaan merkittäviä positiivisia vaikutuksia.

Monissa Euroopan maissa myös kunnat ovat aloittaneet lentopäästöjen kompensoinnin. Tampereella vapaaehtoinen lentomaksu on ollut käytössä vuodesta 2008 lähtien.

Lentomaksun voi maksaa olemassa olevien CO2-päästöjä kompensoivien järjestöjen hankkeisiin. Siitä voidaan myös tehdä kaupungin oma kasvihuonekaasupäästöjen kompensointijärjestelmä, kuten Tampereella on tehty. Tampere on rahoittanut lentomaksun tuotolla tansanialaisen ystäväkaupunkinsa Mwanzan ympäristöhankkeita, kuten metsitystä ja kompostointineuvontaa sekä koulujen ympäristökasvatusta. Maksulla on myös tuettu järjestöjen omaehtoisia ilmastohankkeita Tampereella.

Lentojen päästömaksu voidaan laskea siten, että vuoden aikana tehtyjen virka- ja luottamushenkilömatkojen yhteisen kilometrimäärän perusteella arvioidaan hiilidioksidipäästöjen määrä. Hinta sille saadaan päästökaupassa maksetun hiilidioksiditonnin perusteella. Näin saatu summa siirretään päätettyyn ilmastonsuojeluhankkeeseen.

Lisätietoja: Pauli Välimäki, 040 801 6035